

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

4. neděle postní 2021 Laetare 14. 03. 2021

„Slepí jsou, kdo zavírají oči“... tímto sloganem verbuje humanitární organizace „Světlo pro svět“ pro své projekty po celém světě přes Afriku, Asii, Latinskou Ameriku až po Karibik. Je známá také pod zkratkou „CBM“ Christoffel (Christian) Blind Mission. Chce vyzvat lidi dobré vůle, aby neodvraceli zrak od bídy svých bližních a pomohli jim. Všichni máme totiž tendenci odvracet zrak od toho, co je nemilé a nepříjemné. Z této skutečnosti vyvodil Richard von Weizsäcker známou větu: „Kdo zavírá oči před minulostí, je slepý pro přítomnost.“ Jak často jsme slepí pro svá selhání a svou vinu a nemáme odvahu pohlédnout pravdě do očí?! Jak často jsme slepí pro druhého a nevidíme jeho problémy?! Jak často jsme slepí sami pro sebe a nevidíme signály, které dostáváme z různých stran i od svého těla?!

Boží slovo mluví o Bohu jako o „Vidoucím“. On se nedívá jako člověk, nesoudí podle zdání. Hospodin vidí dovnitř, do srdce. Před ním nezůstane nic v černo-černé tmě, jeho světlo prozáří vše. V evangeliu se Ježíš dává poznat člověku jako „světlo světa“. Slyšíme o uzdravení slepého od narození. O jeho příběhu, jeho příbuzných, o kolemjdoucích na ulici, pro které se stal součástí koloritu jejich města, o farizejích jako ochráncích víry. Evangelista Jan šikovně odkrývá mnohovrstevné souvislosti mezi nemožností a neschopností vidět. Na konci se slepci otevřou nejenom oči, ale i schopnost vidět Ježíše jako „Syna člověka“, Mesiáše. Farizejové zůstanou slepí, i když mají možnost vidět.

Od starokřesťanské doby jsou 3. až 5. neděle postní spojeny s přípravou na křest, s tzv. skrutinií. Pro tyto neděle byla vybrána centrální čtení z Janova evangelia: Ježíš se v rozhovoru se Samaritánkou prezentuje jako „pramen živé vody“, při uzdravení slepého jako „světlo světa“ a při vzkříšení Lazara jako „vzkříšení a život“. Křest je svátost, kterou otcové jako Řehoř Naziánský a Klement Alexandrijský nazvali „illuminatio“ – „osvícení“.

Katechumenům chtěli připomenout: Chceš být šťastný? Nespokoj se s krátkozrakým pohledem člověka, setkej se s Kristem, „vzbuď se (, spáči,) a Kristus tě osvítí“. Cvič se v schopnosti vidět jako on, jednat a žít jako on.

Nejenom pro katechumeny platí toto evangelium, je určeno také všem pokřtěným, aby nepropadli farizejskému nebezpečí slepoty. Jednou jsme byli pokřtěni, ale být křesťanem je úkol a poslání na celý život.

A tak se můžeme ptát: V čem jsme jako křesťané slepí? Co nevidíme?

Prozřetelnost Boží, znamená jeho lásky, připravenost přijmout i to těžké a nepříjemné ve svém životě? V každé době byli křesťané, kteří ve své slepotě mysleli, že musí vylepšovat Kristovo dílo. Odsoudili a ztratili každého, kdo nebyl jejich názoru. Když je pravda, že dobře vidíme jenom srdcem, nejsme slepí všichni? Nebojme si to dnes přiznat:

Slepý nejsem, ale krátkozraký.

Vidím jenom to, co leží přímo přede mnou, co mě trkne do očí:
jenom nadpisy na „Seznamu“, jenom problémy, které se mě bezprostředně dotýkají.
Co je psáno malým písmem, to nečtu, detailů si nevšímám.
Jenom hrubost mi padá do oka, na jemnost nehledím.
Úzký je můj horizont, můj obraz světa je velmi omezen.
Nemyslím dál a mám málo fantazie.
Dlouhodobé plány nedělám.
Moje trpělivost nesahá daleko. Žiji z ruky do úst, z jednoho okamžiku k druhému.
Slepý nejsem, ale krátkozraký.

Slepý nejsem, ale dalekozraký. Vidím do dáli.
Dívám se nejenom na „Ordinaci v růžové zahradě“ a „Peče celá země“, ale sleduji také
„Události a komentáře“ a „Cesty víry“, růženec, mše a Svatého otce.
Posílám peníze na lepru do Libérie, angažuji se pro Srí Lanku, Kubu a Jižní Ameriku,
čtu knížky o světové ekologické situaci a vývozu zbraní.
Jenom to, co se děje před mým prahem, ve své dalekozrakosti nevidím.
Trudnomyslnou kolegyni, džez plný špinavého nádobí, přeplněný koš, odrovnanou ženu,
alkoholika odvedle, bezdomovce v jeho noře – to nevidím.
Milovat vzdálené mi je lehčí než milovat bližní.
Slepý nejsem, ale dalekozraký.

Slepý nejsem, ale šilhám.
Uchází mi jedno očko. Ne po zlatě a stříbře, ale po lidech.
Po těch, kteří se mají lépe než já, jsou lepší, oblíbení a byli vítaní, když se ještě dalo chodit po
návštěvách a rautech. Ti, co lépe vypadají a nemají žádné pupínky, co lépe skládají zkoušky
a bez problémů navazují kontakty.
Slepý nejsem, ale šilhám.

Slepý nejsem, jenom barvoslepý.
Často vidím černě, nejenom politicky, ale i církevně. „One in one“ – černá v černé, to se mi líbí.
Bud' – anebo, všechno – nebo nic. Všichni mají zašpiněnou košili, jenom já mám bílou vestu.
„Bože, děkuji ti, že nejsem jako ti druzí...“
Nebo vidím růžově: harmonie, ideální svět, pokoj, radost, pohodička...
Vše skrz růžové brýle: jenom žádné konflikty, jenom žádné hádky.
Raději barvit – na růžovo, raději držet pusy.
Nebo také vidím rudě. Reaguji jak krocán na červené tepláky,
když padnou dráždivá slova: migranti, covidioti, jaderná energie, pravdoláskaři, ekologové...
Když to slyším, tak vidím rudě.
Jsem barvoslepý.

Slepý nejsem, ale nosím brýle.
Mám různé, pro každou příležitost.
Jedny s malými okrouhlými sklíčky a v niklové obrubě – v nich působím intelektuálně.
Druhé velké, těžké „kostáky“, jako zaměstnavatel-kapitalista.
Sluneční brýle, zrcadlovky, přes ně do mě nikdo nevidí, a to zvláště znejistí.
Ve svém arzenálu mám plno brýlí: stranické, církevní, rodinné, cizinecké, brýle, přes které se
dívám na muže nebo ženy, brýle svých předsudků.

Bez všech těch brýlí bych byl nemožný jak mladé kotě.

Potřebuji někoho, kdo mi mé brýle sundá. Kdo mi odstraní zákal a vyléčí bílé fleky.

Potřebuji někoho, kdo mě naučí vidět.

Ježíši světlo světa, otevři mé oči a srdce pro divy své lásky!